

Віг авторки

Хто пам'ятає перше знайомство з книжкою «На добраніч, місяцю»? Більшості американських читачів вона знайома змалечку (від часу виходу 1947 року першого накладу розійшлося чотирнадцять мільйонів примірників на втіху малечі з усього світу), та я лише чула назву, поки не отримала книжечку в подарунок для немовляти. Пам'ятаю, як уперше читала її моєму маленькому синові Карсону. Ми обоє були від першої сторінки зачаровані казочкою, що звучала як колискова, про крихітку кролика, котрий лягає спати. День минав, і вона дарувала спокій та відпочинок — невдовзі я вже вивчила її напам'ять. То було такою втіхою: щовечора повертатися до «просторої яскраво-смагдодової кімнати».

За деякий час до нашого вечірнього читання долучилося двоє молодших моїх синів. У кожного з них є своя улюблена сторінка, і кожен обожноє відшукувати мишку. За ці роки ми дали книжці власне ніжне прізвисько «місяцева книжка». (Молодшенький Колбі ще не запам'ятав слова «книжка», тож він зве її «місяцева миска».) Вона дійсно посіла перше місце і в домі, і в душі.

Одного разу я написала веселу пародію на цю історію, і та публікація стала однією з найбільш відвідуваних сторінок журналу. Очевидно, що за понад півстоліття після виходу «На добраніч, місяцю» не втрачає популярності.

Коли книжка западає в душу, мені зазвичай кортить дізнатися про її творця. Тож я взялася вивчати біографію Маргарет Вайс Браун. Цікаво було довідатися більше про авторку цієї яскравої веселої дитячої оповідки, а письменниця створила ще сотню творів, перш ніж передчасна смерть забрала її 1952 року, коли жінці було лише сорок два.

Я перечитала все, що тільки змогла знайти про Маргарет, і виявила, що ми з нею маємо багато спільного. Вона була невгамовна й цілеспрямована, достоту як я (завдяки цим рисам можна зробитися плодючим та — часто-густо — змученим письменником). А ще вона була такою самою мрійницею. Хмарка, схожа на кролика, могла надихнути її на нову книжку, а прогулянка човном на острівець неподалік її оселі в штаті Мен — на цілу серію.

Маргарет була надзвичайно креативна. Дізнавшись про її життя, я переконалася, що вона так само могла вважати креативність силою природи (людської). Маргарет писала, що історії линуть до неї звідусіль. Іноді вона прокидалася вранці й одразу занотувала ідеї для нових книжок, що прийшли до неї вві сні.

Коли твій мозок отак працює, це водночас захоплює і зводить із глузду. Уявіть собі: ви подужали половину чернетки роману, аж тут уже герої нової книжки починають невблаганно нашіптувати вам щось на вухо! Зі мною таке коїться повсякчас. Моя приятелька-письменниця Керол Касселла, яка працює ще й лікаркою (оце ударниця, скажіть?), напівжартома називає цей стан «хронічною недугою». Добре воно чи не дуже, але це те, що поєднує нас із Маргарет.

Безпорадна, як кошеня, в особистих справах, вона при тому була кмітлива й розважлива бізнесвумен, ретельно дбала як про свої інтереси, так і про інтереси друзів-ілюстраторів, ніколи не вдовольняючись другим гатунком.

І мені це страшенно подобається. Хоробрий боєць — і водночас ніжна душа й відданий друг. А ще вона була імпульсивна. Одна

з моїх улюблених історій: Маргарет витрачає весь гонорар на квіти. На сотні букетів! Кажуть, скупила весь квітковий кіоск на одній нью-йоркській вулиці, прикрасила помешкання й справила вечірку для друзів.

Не диво, що Маргарет Вайс Браун так вразила світ. Проте її нагла смерть лишила чимало таємниць щодо її життя. Ніхто так і не дізнався, що надихнуло її на створення книжки «На добраніч, місяцю». Вважають, що вона написала цю казку одного самотнього ранку в Кобл-Корті, на своїй нью-йоркській дачі. Я все вигадувала, від чого ж саме зблиснула ідея цієї славнозвісної дитячої книжки, і віддалася на волю уяви, як Маргарет.

Невдовзі герої вже шепотіли в моїй голові. Там з'явилася Джун Андерсен, тридцятип'ятирічна нью-йоркська банкірка. У неї така напружена робота, що вже на здоров'ї окошується. Ще одна — її двоюрідна бабуся Рубі, яка залишила їй справу свого життя, дитячу книгарню «Синя пташка» в Сіетлі. Книгарня сповнена таємниць. Тут Джун знаходить листи до Рубі від Маргарет Браун — листи, з яких постає прекрасна дружба, що, вочевидь, суттєво вплинула на письменницю.

Мені хотілося, щоб ця історія виростала з життєвих подій та творчих злетів Маргарет і щоб головною героїнею у ній була Джун. Урешті, то їй пригоди. Щоб дозволити собі бути вразливою, озиратись у важке минуле й намагатися знову полюбити й почати все спочатку, потрібна неабияка сміливість. Джун має з'ясувати, чи вона на це здатна. «Синя пташка» потрапляє у фінансову скруту, і тепер доля улюбленого виплоду Рубі в руках її спадкоємиці. Чи врятує вона це місце та всі його таємниці? Чи врятується сама?

Маргарет Вайс Браун покинула цей світ за двадцять шість років до мого народження. І хоча наші стежки ніколи не перетинались, я часто міркую: а якби ми зустрілися, побалакали за горнятком кави (чи випили по коктейлю в обід, їй би це сподобалося),

обговорюючи письменницьке життя, флоридських кроликів і трьох ведмедиків на табуретах? Погмоніли про все-все-все... Я розповіла б їй про цей свій роман — і сподіваюся, вона б потішилася. Ми зі сміхом оповідали б одна одній усякі цікавинки. Я переказала б, наскільки мій Рассел у свої чотири роки захоплений її книжкою «Песик-матросик». Ми обговорили б непросто становище книгарень у цифрову епоху. Поміркували б про те, як зацікавлювати дітей літературою, коли так ваблять «відосики», комп'ютерні ігри й ці всі новітні інтерактивні штучки. Я схвалила б ту її шалену витівку з квітковим кіоском (якби ж то мені не забракло духу утнути щось таке!) і подякувала б їй за те, скільки натхнення вона мені подарувала.

Простіше кажучи, мені б просто її побачити — і від щастя я стрибала б аж до місяця.

Розділ I

Нью-Йорк, 3 травня 2000 року

Кожен має своє щасливе місце: його обриси вимальовуються, коли заплющиш очі й подумки перенесешся в точку на мапі, де завжди тепло, затишно й безпечно. Для мене таким місцем є книгарня — смарагдово-зелені стіни, великі вікна, що вночі обрамляють мерехтіння зірок у небі. Вуглинки, що жевріють у комині, забарвились у колір призахідного сонця, а я у великому вухатому кріслі загорнулась у коц і читаю собі.

— Джун?

Я розплющую очі, і голі білі стіни довкола лікарняного ліжка повертають мене до дійсності. Тонке простирadlo, у яке я загорнута, шерехате і дерке, вже сто разів вибілене. Я здригаюся, коли крижана рука медсестри торкається мого зап'ястя.

— Не хотіла будити, рибонько, — каже вона, закріплюючи на моїй руці тонометр.

Поки її пальці стискають чорну грушу, дивлюся на татуювання на її передпліччі: метелик із ретельно промальованими рожевими й бузковими візерунками на крильцях. І одразу виголошую вдячність (щиру!) сімнадцятирічній собі, котра таки передумала набивати дельфіна круг щиколотки, — а була вже за крок до того.

Медсестра розстібає липучку й супить брови.

— Підвищений, — каже. — Зависокий, як на ваш вік. Доктор Кейтер збирається з вами про це поговорити.

Побачивши суворий осуд у її очах, я квапливо лепечу:

— Я вегетаріанка! Марафони бігаю! Десертів два роки не торкалася!

Аж тут поруч дзеленчить, і я хапаю телефон. Повідомлення від Артура, мого шефа: «Ти де? Мені здавалося, сьогодні ввечері ти мала працювати над звітом за другий квартал».

Чую, як серце закалатало, глибоко вдихаю-видихаю. Певна річ, він не знає, що я в лікарні. Ніхто не знає. І ніхто й не дізнається. Медсестра щось каже, та я знаком прошу її помовчати. Сідаю й опановую себе, перш ніж накладати відповідь. «Відволіклася на інший проєкт, — набираю я. — Ось-ось повернуся». Проєкт — то, звісно, мій гидотний стан. Якби-то моє тіло погодилося на співпрацю...

Зводжу погляд на настінний годинник: уже по восьмій. Мене шпиталізовано опівдні з високим тиском — небезпечно високим, як висловився лікар невідкладного відділення. «У мене серцевий напад?» — спитала тоді я. Мені було зле вже щонайменше місяць, але сьогодні я мала вибачитися перед одинадцятьма чоловіками в піджаках і втекти з бізнес-ланчу. Мене нудило, в голові паморочилося, руки німіли. У такому стані мене не мусять бачити, тож я збрехала, що маю бігти в офіс, бо горить.

Ось тільки в офіс я не повернулася. Зупинила таксі — і до невідкладного відділення.

Нервово соваюся, поки крапельниця повільно вливає мені у вену якісь ліки для зниження тиску. У тридцять п'ять такого не мусить бути. Тривожно позираю на свою сумку, що висить на стільці в дальньому кутку. Треба звідси вибиратися.

Щойно я встаю, двері прочиняються й заходить старший джентльмен у білому халаті. Він сурмиться.

— І куди це ви зібралися, міс Андерсен?

Увляю собі, як він замість імені звертається до мене «дитинко».

Такий тон мені не до вподоби — хай він і лікар, хай і намагається мене врятувати.

— Мені вже краще, — кажу, все ще вовтузячись із трубочкою, причепленою мені до руки. — Маю дуже важливий проєкт на роботі, який мені конче треба завершити.

Лікар підходить і кладе картку на столик біля мого ліжка. Він явно не поспішає мене звідси випустати.

— Що маємо зробити? — питає він.

Я спантеличено дивлюся на нього:

— У якому сенсі?

— Що маємо зробити, щоб ви пригальмували?

— Пригальмувала? — Я хитаю головою. — Не розумію, про що це ви.

Він тицяє в течку на столі:

— Я прочитав вашу картку.

Я переповіла лікареві у невідкладному свій розпорядок дня: підйом о п'ятій, о сьомій до офісу (подолавши майже десяток кілометрів), а тоді гарую-гарую-гарую до восьмої чи дев'ятої вечора, іноді й до пізнішої години.

Ну то й що? Я ж *віцепрезидентка* великого банку, наймолодша в історії «Чейз і Генсон», а в нас вісім тисяч працівників зі всього світу, це вам не іграшки. Я маю довести, що чогось варта. До того ж я в цій справі тямлю. Може, то єдине, на чому розуміюся.

— Послухайте, докторе...

— Кейтер.

— Докторе Кейтере, — вимовляю поважно і певно, як зазвичай на перемовинах з боржниками. — Я ціную ваше глибоке занепокоєння, але мені справді кращає. Випишіть мені рецепт, я прийматиму всі потрібні пігулки — і нема проблеми.

— Усе не так просто, — каже він. — У вас дуже складний випадок.

У мене вихоплюється смішок.

— Ну дякую, мабуть.

— Міс Андерсен, там написано, що у вас іноді терпнуть руки.

— Так, — кажу. — Доводиться побігати. У Нью-Йорку ранками холоднеча.

— Думаю, це не від того. Гадаю, у вас панічний розлад.

— Перепрошую, який розлад?!

— Панічний, — повторює мені лікар. — Гадаю, ваше тіло зазнає величезного стресу і відгукується на це, можна сказати, такими вимкненнями.

— Ні, — відповідаю, відмотуючи від себе трубочку. — Розумію, на що ви натякаєте. Ви вважаєте, що я божевільна. Я не божевільна. Може, хтось у моїй родині і з'їхав з глузду, але я — ні. — Знову хитаю головою. — Послухайте, ви можете витягти з мене цю штуку, чи мені доведеться самій її висмикувати?

Доктор Кейтер довго на мене дивиться й зітхає.

— Якщо наполягаєте на виписці, то ми не можемо утримувати вас силоміць. Утім, пообіцяйте мені, що ви хоча б замислитеся над тим, щоб не гнати коней. Ви ж заженете себе в домовину.

Телефон знову дзенькає. Що цей дядько про мене знає? Та нічого. Я знизую плечима.

— Скажу що хочете, аби мене звідси випустили.

Тож лікар неохоче витягає крапельницю й тицяє мені в руку папірчика.

— Це рецепт на бета-блокатори. Вони блокують дію певних речовин і сигналів нервової системи, що викликають тривожність. Приймайте їх протягом кількох наступних місяців. І дуже вас прошу знизити навантаження. Спробуйте трохи менше працювати, скоротіть робочий день, візьміть відпустку.

Мене душить сміх.

На такій посаді не відпочинеш. Ліза Мелтон, новенька віцепрезидентка з дев'ятого, взяла тиждень після свого весілля — і це вже не віталось. У світі фінансів існують певні очікування: коли

ти вже допався до високої посади, маєш жити й дихати своєю справою. Відпустка — то лиш озерце неробочого часу, в який тобі просто незмога зануритися, коли не бажаєш потонути. Так у світі повелося.

— Ціную ваше занепокоєння, — повторюю я, підхоплюючи свої речі, — та я вже маю йти.

* * *

— А ось і ти, — ледь помітно всміхається Артур. — Я вже думав, ми тебе втратили.

Мій шеф — кмітливий хитрун. Утім, я знаю, що глибоко всередині в нього ховається серце (чи принаймні щось таке), тож колись повідомила йому, що він наймиліший з усіх козлів, яких я зустрічала в житті. На його двадцятирічний ювілей роботи в компанії я тримала золотисту табличку із цими словами.

— Перепрошую, що довелося піти з ланчу, — кажу я. — У мене... у мене *справи* трапилися.

— Жіночі справи?

— Та ні! — зображую роздратування. Ох уже ці чоловіки. — Зовсім ні.

Швидко повертаюсь у робочий режим. До справи!

— Слухай, ну вибач. Я вже повернулася. Більше не зникатиму. Артурові очі звужуються.

— Чорт забирай, що в тебе за вигляд?

Тільки тепер усвідомлюю, який вигляд маю після восьми годин у лікарні. Скуйовджене волосся. Розмазана туш. Я хутенько щільніше запинаю своє тепле пальтечко: до мене доходить, що під ним досі блакитний лікарняний халат.

— Я щойно з дому. Не мала часу... ем-м... перевдягтися.

Артур стенає плечима.

— Ну що ж. Повернімося до роботи.

Ми сідаємо за стіл у кімнаті для перемовин, він розкладає купу тек із документами.

— Це все ті, хто протермінував сплату заборгованості. З кого почнемо?

Я нахиляюсь і підхоплюю верхню течку з написом «Плетені речі від Саманти». Мені вже давно не шкода власників малих бізнесів, яким несила зводити кінці з кінцями. На початку було важкувато вживати суворих заходів щодо всіх цих сімейних крамничок. Та ніколи не забуду свій перший такий досвід. Доправляючи документи про примусове стягнення заборгованості до кав'ярні в Новому Орлеані, яка там працювала з початку двадцятого століття, я не могла стримати сліз. То був один із тих старих закладів з примхливими кованими ґратками і смугастим біло-зеленим навісом. Звісно, улюблене місце кожного мешканця. Біля входу мене привітала літня господиня. Кав'ярня належала її батькові. Її тут пам'ятали здавна. 1959 року тут обідав майбутній президент Кеннеді. На стінах красувалися світлини з підписами Еллі Фітцджеральд, Джуді Гарленд, Луї Армстронга. Вона принесла мені кави й пончиків, посипаних цукровою пудрою. Коли я простягнула конверт, уміст якого назавжди покладе край щастю й гордості її родини, мої руки тремтіли.

Після того пішло легше. Я навчилася вправлятися з кожним випадком із хірургічною ретельністю. Раз-два. Жодних емоцій. Мій керівний принцип: це лише бізнес, нічого особистого. Мені байдуже, яка ця ваша улюблена справа гарненька та вишукана. Мені байдуже, що тут народився Папа Римський, чи ваш батько, ставши на одне коліно, зробив пропозицію вашій матінці просто біля цієї вітрини. Річ лише в тому, що коли ви не здатні сплачувати борги, то банк вилучить — ну гаразд, я вилучу — ваше майно, і ваше добро продадуть. Усе просто.

Хочу вірити, що Артур обрав саме мене для навчання цієї справи, бо побачив у мені якусь іскру — талант, що його не мав